

Elina Norandi, crítica d'art, historiadora i comissària d'exposicions

Elina Norandi és historiadora i crítica d'art, i comissària d'exposicions. Doctora en Història de l'Art per la Universitat de Barcelona, té el Màster en Estudis de les Dones per la mateixa Universitat. És professora al Màster en Gènere i Comunicació de la Universitat Autònoma de Barcelona i de l'Escola Superior d'Art i Disseny Llotja. Ha publicat un gran nombre d'articles i assajos sobre la iconografia produïda per dones. També és membre de l'Associació Internacional de Crítics d'Art i de l'Associació de Crítics d'Art de Catalunya. Presentarà el seu llibre *Cent dues artistes* (Univers Editorial), dissabte 18 de març a la tarda, a la Fundació Fornells-Pla i Conxa Sisquella, un dels actes del 8M.

Les artistes han pres consciència que no han d'acceptar condicions no equitatives respecte als seus col·legues homes

L'obra que presenta recull artistes de dos segles. Perquè ha triat aquest període de temps?

Té a veure amb criteris de la col·lecció, que tracta aquest període històric. Vam triar començar el 1850, l'any que va néixer la primera artista que surt biografiada, Visitació Ubach, ja que el llibre té un recorregut cronològic. I hem acabat l'any 1982 perquè correspon al naixement de les artistes que avui tenen 40 anys i ja és difícil poder considerar-les emergents, el tema del següent llibre de la col·lecció.

Conxa Sisquella forma part del llibre. Què destacaria d'ella?

Sisquella té una trajectòria força representativa de la pintura de la seva època. Parteix de la figuració i esdevé una pintora abstracta molt sensible al color, treballant els camps cromàtics. Com moltes dones artistes que estaven casades amb artistes, en el seu moment, quedaven força eclipsades, perquè la societat encara era fortament patriarcal. Considero que la seva obra encara té poc reconeixement per part de la historiografia de l'art i les institucions de l'àmbit artístic.

El títol és *Cent dues artistes*, però segur que n'hi ha moltes més que no apareixen en cap obra perquè han quedat invisibilitzades. Quina és la gran dificultat que s'han trobat les dones creadores al llarg del temps?

Les artistes es van trobar amb totes les estratègies que el patriarcat va desenvolupar i promocionar per mantenir el seu poder i la subordinació de les dones: els rols de gèneres que ens marcava el paper d'esposes i mares abans que qualsevol altra aspiració, la manca de drets, la dependència legal dels homes de la família, la impossibilitat d'emancipació econòmica, els obstacles per accedir a l'educació superior, la repressió sexual, la gran massa d'opinió crítica masculina dient que les dones som inferiors, l'es-

borrament de l'obra femenina de la Història de l'Art, etc. Així i tot, totes van poder crear el seus espais de llibertat per dedicar-se a la pràctica artística.

Les dones artistes tenen menys reptes actualment que fa 100 o 200 anys? O els tenen diferents?

Òbviament. Gràcies al fet que el pensament feminista ha anat calant en la majoria dels espais socials, s'han desenvolupat nombroses polítiques d'igualtat que transformen la vida de les dones. Les artistes han pres consciència que no han d'acceptar condicions d'exhibició i venda no equitatives respecte als seus col·legues homes. Malgrat tot, ens queden qüestions pendents com, per exemple, millorar les condicions econòmiques d'artistes grans que van patir circumstàncies desfavorables i que avui dia no tenen pensions adequades que reconeguin la seva dedicació a la creació artística.

En quines disciplines artístiques és més complicat trobar dones creadores?

Ara per ara, afortunadament, les dones es dediquen a qualsevol disciplina

artística. En la Història de l'Art, sens dubte en música -era pràcticament impossible trobar mecenes- i en escultura, a causa del cost per accedir als espais i eines que requereix aquesta pràctica.

Què defineix l'art fet per dones? Té trets o característiques especials?

No, no crec que hi hagi res que el defineixi com a tal. Potser hi ha temàtiques que a les dones ens interessa més tractar, com les relacionades amb el nostre cos: tot el relacionat amb la maternitat -la menstruació, la gestació, el part, la menopausa-, i també les qüestions vinculades a la violència patriarcal sobre nosaltres, les criatures i els animals.

Fotografia: Núria Martínez Seguer